

บทนำ

กรณีศึกษาเครือข่ายองค์กรชุมชน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมาของกลุ่มองค์กรชุมชนแห่งนี้ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาตำบลน้ำอ้อม ในช่วงระยะเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในสมัยที่มีการพัฒนาทั้งทางด้าน แผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมที่เน้นการพัฒนาบุคคล ตลอดจนการมีส่วนร่วมของภาคชุมชน บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีรูปแบบการพัฒนาโดยการใช้หลักการบูรณาการแผนกับส่วนราชการ

การศึกษาการบริหารจัดการองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนที่มีรูปแบบไม่เน้นความสมบูรณ์แบบในการทำงานมากนักแต่เน้นการเรียนรู้และพัฒนาตัวเองที่มีรูปแบบ กึ่งทางการ เอกชนหรือ NGO แนวใหม่ที่ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาข้อมูลของชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน สิ่งที่เป็นแนวทางในการพัฒนาทั้งที่ผ่านมานั้นหลายส่วนคณะทำงานได้พยายามเรียนรู้และเข้าใจจุดประสงค์ของการทำงานอย่างเสียสละของคณะผู้นำกลุ่มองค์กรและเครือข่ายที่อาจจะทำความเข้าใจระหว่างคำว่ากลุ่ม กับเครือข่ายที่แยกออกจากกันอย่างลำบากในทางปฏิบัติ เพราะมีบางส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่อยู่นอกเขต ตำบล อำเภอ จังหวัด หรือ ระดับภาคที่กำลังมีการดำเนินงานอยู่ การเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ นั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาเพื่อความหลุดพ้นจากคำพูดที่ว่า ไม้จมน้ำ ในระดับของชุมชนท้องถิ่นแห่งนี้

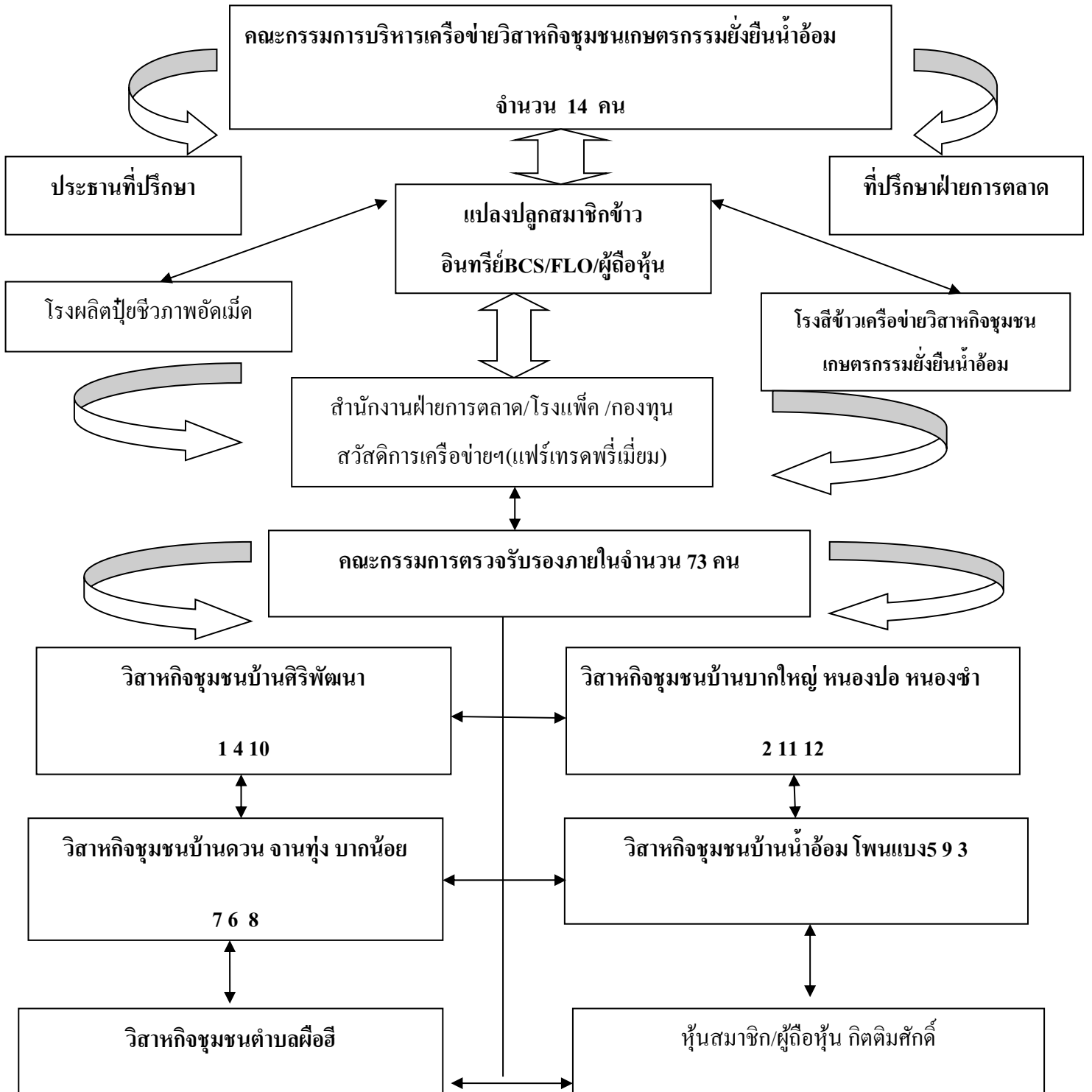
ความเป็นมาทั้งหมดอาจยังไม่ได้เชื่อมต่ออย่างสมบูรณ์ เพราะบางเรื่องราวยังคงรอเวลาเป็นตัวบอกถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานแต่บอกได้ดีที่สุดในวันนี้ น้ำอ้อมจะพัฒนาตามแผนที่วางไว้ ตามการเปลี่ยนทางสังคมใน 5 ด้านและเป็นข้อมูลที่เขียนขึ้นเพิ่มเติมระหว่างการเดินทางแต่ละ ช่วงความรู้สึกลึก ที่แตกต่างกัน

สำนักงานเลขานุการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม

8 เมษายน 2556

โครงสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม

ที่ปรึกษาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม

ลำดับที่	ชื่อ- สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1	นายคำนึ่ง มณีบุรณ์	ประธานที่ปรึกษา	
2	นายประยูร ทองบ่อ	ที่ปรึกษาฝ่ายช่างโรงสีข้าว	
3	นายศุภกิจ แทนวันชัย	ที่ปรึกษาฝ่ายต่างประเทศ	
4	นางหอม งามเลิศ	ที่ปรึกษาฝ่ายการตลาด	
6	นายประภาส สุทธิอาคาร	ที่ปรึกษาด้านวิชาการ	

คณะกรรมการบริหารเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1	นายคำนึ่ง มณีบุรณ์	ประธานที่ปรึกษา/กรรมการ	
2	นายสุวรรณ สิมมา	ประธานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม	
3	นายณรงค์ สุนทรธรรม	รองประธานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม	ฝ่ายส่งเสริม
4	นายบุญยืน อจอาษา	รองประธานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม	ฝ่ายส่งเสริม
5	นายหนูจันทร์ สุนทรธรรม	เหรัญญิก	
6	นายสายันต์ สีถาน	ผู้ช่วยเหรัญญิก/ฝ่ายการตลาด	
7	นายพาทิน จันทะสิงห์	เลขานุการฯ	
8	นายพงษ์อนันต์ คณานิตย์	ฝ่ายแปรรูปข้าวโรงสีข้าว	
9	นายบุญนำ หล้าแหล่ง	ผู้ช่วยเลขานุการฯ	
10	นางไพรวลัย ทองเฟื่อง	ผู้ช่วยฝ่ายทะเบียน/ตรวจสอบบรรจุภัณฑ์	
11	นางสาวนิยม เสียงอ่อน	ฝ่ายทะเบียน/เอกสาร	
12	นางศรีวิไลย์ กระจ่างทอง	ฝ่ายประชาสัมพันธ์	
13	นายสุพิช รินทร	กรรมการตรวจสอบคุณภาพ	
14	นายพนัส ปัญญาดี	กรรมการตรวจสอบคุณภาพ	
นางกัลยากร	สีถาน	ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ธุรการ/บัญชี

ประวัติความเป็นมาของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม

กลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม(ชื่อเดิม) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2542 จากกระบวนการเรียนรู้ตามโครงการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ภายใต้ภาคีความร่วมมือ3ฝ่าย กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มูลนิธิหมู่บ้าน องค์การการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ(UNDP) โดยมีเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืนจำนวน 37 ตำบล 9 อำเภอของจังหวัดยโสธร จากกระบวนการเรียนรู้นี้ กระตุ้นให้เกิดให้เกิดผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ได้มีโอกาสพบปะกับโลกภายนอก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนจังหวัดยโสธรเองจากเมื่อก่อนที่ผู้นำหมู่บ้านไม่เคยรู้ ไม่สนใจ ไม่มีข้อมูลหมู่บ้านของตนเอง ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่กับทางอำเภอแผนงานส่วนใหญ่ก็เป็นการทำจากส่วนบน จากส่วนบนสู่ล่าง จากโครงการนี้ทำให้ผู้นำได้มีโอกาสเรียนรู้ชุมชนตำบลของตนเอง นับจากอดีต ถึงปัจจุบัน วางแผนแก้ไข

ปัญหาสู่อากาศที่ดีของชุมชน เป็นครั้งแรกที่ผู้นำทุกตำบลได้นำข้อมูลของหมู่บ้านตนเองมา นำเสนอ ทั้งในด้าน บวก ด้านลบ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดผู้นำรุ่นใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ ในการที่มีแนวคิดในการที่จะปรับเปลี่ยนวิถีคิดแบบใหม่ๆ จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ขยายผลให้กับผู้นำชุมชน บนพื้นฐานแนวคิดการพึ่งตนเอง การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง โดยใช้กระบวนการแผนแม่บทชุมชน มาเป็นเครื่องมือในการแยก การจัดระเบียบ ข้อมูลชุมชนซึ่งเป็นหัวใจของการวางแผนแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนตนเอง **“ปัญหาของชุมชน คนในชุมชนเท่านั้นที่รู้ และคนในชุมชนเท่านั้นที่จะต้องเป็นคนแก้ไข”**

คือ จุดเริ่มต้นก่อเกิดกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกรมัยยืนตำบลน้ำอ้อม คือ การค้นพบว่าศักยภาพที่แท้จริงของตำบลน้ำอ้อมที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับทุ่งกุลาร้องไห้ พื้นที่กว่า 20,000 ไร่ทำให้เกิดแนวคิดในการที่จะพัฒนาพื้นที่จาก กิจกรรมการพึ่งตนเองของกลุ่มคนทำนา โดยมีจุดประสงค์ที่จะ ในการลดต้นทุนการผลิต โดยได้ลงหุ้นร่วมกันของทั้ง 12 หมู่บ้านในการที่จะทำโครงการนำร่องสองปีก่อน คือ โครงการไถกลบตอซังข้าวจำนวนเงิน 12,000 บาท กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนกิจกรรมจำนวน 50,000 รวมเป็นกองทุนเพื่อไถกลบตอซังข้าวรวมทั้งสิ้น 62,000 บาท มีเป้าเพิ่มพื้นที่การไถกลบเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว 1,200 ไร่ สมาชิกเริ่มต้น 204 รายได้คัดเลือกคณะกรรมการบริหารชุดแรกในการบริหารจำนวน 7 คนดังต่อไปนี้

1.	นายคำนึ่ง	มณีบุรณ์	ประธาน
2.	นายสมหมาย	พันธ์งาม	รองประธาน(เสียชีวิตแล้ว)
3.	นายสุวรรณ	สิมมา	รองประธาน
4.	นายบุญยืน	อาจาษา	เหรัญญิก
5.	นายทองดี	ศรีสว่าง	เหรัญญิก
6.	นายณรงค์	สุนทรธรรม	เหรัญญิก
7.	นายสุทิน	จันทะสิงห์	เลขานุการ

ที่ปรึกษากลุ่มเกษตรกรมัยยืนตำบลน้ำอ้อม

1.	นายประภาส	สุทธิอาคาร	รองผอ.สสวช.
2.	นายพิชิต	กลิ่นริน	ครู โรงเรียนบ้านโพนแบง

3. นายสุริยนต์ คำลอย นักวิชาการเกษตรตำบลน้ำอ้อม
4. นายทองสา นามแก้ว ครู โรงเรียนบ้านศิริพัฒนา
5. นายประยูร ทองบ่อ หจก.ยโสธรศุกนิมิต.

โดยมีการเลือกตั้งคณะกรรมการร่วมของแต่ละหมู่บ้านหมู่บ้าน(12)และ 5 คน รวม 60 คนเป็นกลไกผู้นำในการขับเคลื่อนกิจกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเมื่อปี พ.ศ. 2543-2545 เป็นจุดเริ่มต้นของการลงมือทำงานในนามของ **กลุ่มเกษตรกรมายั่งยืนตำบลน้ำอ้อม** โดยมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ได้รับการคัดเลือกจากเครือข่ายภูมิปัญญาไทจังหวัดยโสธรให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก กองทุนเพื่อสังคม (SIF) ภาค 7 เพื่อการจัดสวัสดิการให้กับผู้ยากลำบาก หรือเรียกสั้นๆว่าเงินหมุน 5 จำนวน 543,200 บาท เพื่อจัดสวัสดิการ ใน สามประเภทดังต่อไปนี้
  1. ค้นหาผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ผู้ป่วยเอดส์ ใช้เงินสงเคราะห์เป็นเงินให้เปล่า 3,600 บาท จำนวน 12 รายรวม 43,200 บาท
  2. สวัสดิการผู้มีรายได้น้อยคนยากจนมีที่ทำกินน้อย ให้กู้เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพจำนวน รายละ 5,000 บาท ไม่คิดดอกเบี้ยกำหนดส่งคืนเงินต้น ภายใน 1 ปี จำนวน 190,000 บาท จำนวน 38 ราย
  3. สวัสดิการผู้มีรายได้น้อยคนว่างงานที่ช่วงเศรษฐกิจตกต่ำเป็นทุนประกอบอาชีพ 10,000 บาท ส่งคืนภายใน 2 ปี คิดดอกเบี้ยร้อยละ 5 บาทปี จำนวน 310,000 บาท จำนวน 31 ราย
  4. นำดอกผลมาจัดการสวัสดิการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
    1. การจัดเบี้ยประชุมให้กับคณะกรรมการจำนวน 60 คน ครั้งละ 60 บาท (8000)
    2. ทุนการศึกษาให้กับเยาวชน 12 ทุน 7200 บาท
    3. สวัสดิการหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน 6000 บาท
    4. ขยายผลสวัสดิการผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส 7000 บาท
5. ได้รับการคัดเลือกจากเครือข่ายภูมิปัญญาไทจังหวัดยโสธรให้เป็นตำบลหนึ่ง 36 ตำบลนำร่องการจัดกระบวนการเรียนรู้แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง โดยการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อสังคม (SIF) ภาค 7 ในนามของ ฅน 4 เพื่อการพัฒนาและกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้นำชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดเวทีการเรียนรู้ของผู้นำชุมชนในการเรียนรู้ข้อมูลชุมชน จากอดีตความเป็นมาของชุมชน ราชภัฏ ราชภัฏ ในภาคของประชาชน สภภาพ

การปัจจุบันที่ผลกระทบ การร่วมกันวิเคราะห์ สงเคราะห์ข้อมูลมากำหนดควร ังเป็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาตำบล
น้ำอ้อมทั้ง 6 ด้าน(ข้อมูลเอกสารประกอบแผนแม่บทชุมชน 45) และได้ประชาพิจารณ์แผนร่วมกับประชาชนชาว
ตำบลน้ำอ้อมในเวทีประชาพิจารณ์แผนแม่บทชุมชนพืงตนเอง กำหนดเป็นกิจกรรมเรียงลำดับความสำคัญ
ก่อนหลัง เสร็จสิ้นในวันที่ 10 ธันวาคม 2545 โดยได้รับความร่วมมือจากภาคีความร่วมมือจากองค์กรของภาครัฐ
ปกครองอำเภอ นายอำเภอ (นายจรยุทธ คุนชัยกันชะชาติ) เกษตรอำเภอ(ปัจจุบันดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัด
ยโสธร) พัฒนาการอำเภอ องค์กรบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม ในการเข้าร่วมให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขและให้
แนวทางเครือข่ายได้รับการต่อยอดความร่วมมือจากภาคีความร่วมมือจาก ชนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรสำนักงานใหญ่ต่อยอดกิจกรรมการจัดเวทีเรียนรู้ การจัดการทุนและหนี้สิน ต่อยอดการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ของ ชนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ที่จังหวัดขอนแก่นที่ ก่อให้เกิดการพัฒนา
กิจกรรมบนพื้นฐานของการใช้ข้อมูลในการนำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน คือ (เงินถ้าไม่ได้
จ่ายออกก็แสดงว่าเรามีเงินเหลือเก็บ)

6. พืงตนเองก่อน
7. ขอรับการสนับสนุนบางส่วน
8. ขอรับการสนับสนุนทั้งหมด

จึงเกิดกลุ่มกิจกรรมที่ได้รับการเรียงลำดับความสำคัญจากการทำประชาพิจารณ์ 5 อันดับแรกคือกิจกรรม/โครงการในการ
พัฒนาตำบลน้ำอ้อมปี 2545(แปลงแผนแม่บทชุมชนสู่วิสาหกิจชุมชนปี 2546)

9. โครงการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิต
10. โครงการผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดค่น้ำหมักชีวภาพ
11. โครงการไถกลบตอซังข้าวและทำปุ๋ยพืชสด ปรับปรุงบำรุงดิน
12. โครงการเลี้ยงวัวพื้นเมือง

กิจกรรมที่ดำเนินการเรียงลำดับต่อมาคือ

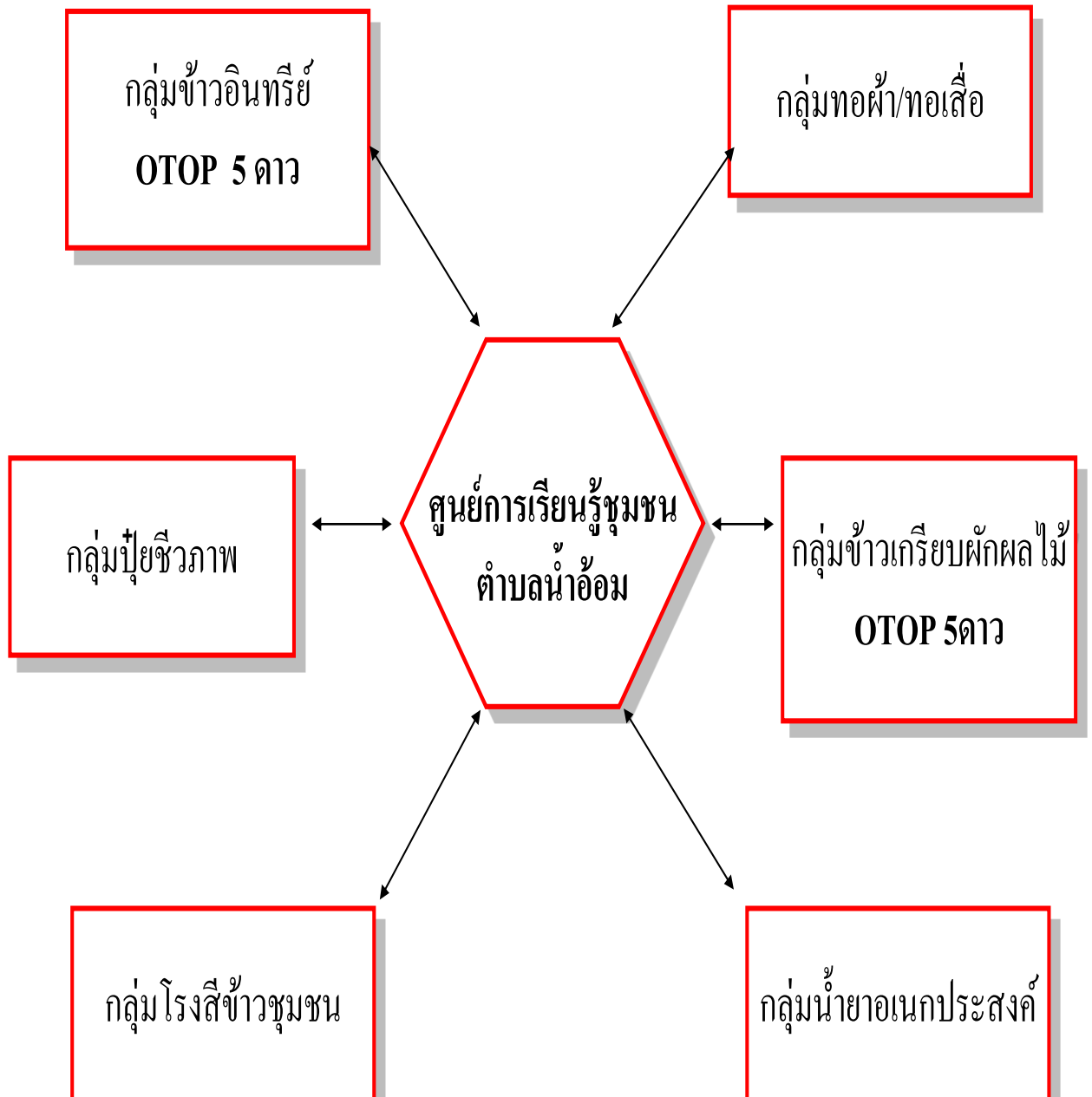
13. โครงการโรงสีข้าวชุมชน
14. โครงการโรงผลิตอาหารสัตว์
15. โครงการผลิตน้ำยาเอนกประสงค์กระจายในครัวเรือน
1. คีร์มอาบน้้า

2. น้ำซักผ้า
  3. ถังงาน
  4. สระผม
16. โรงน้ำปลาชุมชน

โครงสร้างวิสาหกิจชุมชน(อดีต)

วิสาหกิจชุมชนพึ่งตนเอง
ผลิตข้าวอินทรีย์ครบวงจร

วิเคราะห์ข้อมูล พัฒนา
องค์ความรู้ใหม่
เกิดผู้นำรุ่นใหม่

เวทีการเรียนรู้แผนแม่บทชุมชน
การเรียนรู้ของชุมชนหมู่บ้าน รู้จักตนเอง รู้จัก
โลกกว้าง
วางแผนสู่การพัฒนาในอนาคต

1. ความเป็นมาของศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลน้ำอ้อม(แบบบูรณาการ)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลน้ำอ้อม มาจากผลจากการจัดกระบวนการเรียนรู้และแนวคิดที่ว่ารู้จักตนเอง รู้จักคนอื่น รู้เท่าทัน ก่อให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มบุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกันในการที่จะร่วมกันวางแผนงานในการแก้ไขปัญหาร่วมกันทั้ง 12 หมู่บ้าน โดยได้ร่วมกันเลือกตั้งคณะกรรมการพัฒนาตำบล เป็นสภาผู้นำชุมชนตำบลน้ำอ้อมจำนวน 60 คน(หมู่ละ 5 คน) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีสถานที่ในการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้นำชุมชน และเก็บรวบรวมข้อมูลองค์กรชุมชน แรกๆก็มีการขอใช้สถานที่ของสภา อบต.น้ำอ้อม ศาลาวัด เป็นที่ประชุมแต่เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวจำเป็นจะต้องใช้ในการประชุมสภา(ศาลาอิสานเขียว)จึงได้มีการขอใช้ศาลาวัดสถานีอนามัยเป็นที่ที่จะพบปะ ปรึกษาหารือของสภาผู้นำชุมชน เมื่อสภา อบต.น้ำอ้อมได้ยกฐานะเป็นสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม และได้ย้ายที่ทำการใหม่ ก่อสร้างเป็นสถานที่กว้างขวาง จึงทำให้สถานที่ดังกล่าวว่างลงทางกลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืนตำบลน้ำอ้อมจึงได้ทำหนังสือขอใช้สถานที่ เป็นที่ทำการกลุ่มปี พ.ศ.2546 ให้สถานที่แห่งนี้เป็นสถานที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานของกลุ่มองค์กรชุมชนระดับตำบลเครือข่ายกำหนดเป็นบทบาทหน้าที่ของศูนย์เรียนรู้ไว้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิจัยและพัฒนาข้อมูลชุมชน

2. ประสานภาคีความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรเอกชน ในนามเครือข่ายองค์กรชุมชน กลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม
3. พัฒนาองค์ความรู้ใหม่
4. สร้างวิทยากรกระบวนการและผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ในองค์กรชุมชน
5. จัดการฝึกอบรมเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มในชุมชนและนอกชุมชน

1. พัฒนาการของศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลน้ำอ้อม

อบรมเกษตรกรหลักสูตร 6 เดือน

โครงการร่วมมือ สาม ฝ่าย ชกส.สสวช.อบต.น้ำอ้อม หลักสูตร แก่หนี้แก้จน เริ่มต้นชีวิตใหม่ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1. ได้รับการพัฒนาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสำนักงานใหญ่ให้ทำการฝึกอบรมเกษตรกรผู้พักชำระหนี้ในภาคอีสานจำนวน 6 รุ่น 12 จังหวัด ได้แก่

1. จังหวัดบุรีรัมย์, สุรินทร์
2. ศรีสะเกษ, อุบลฯ
3. มหาสารคาม, ร้อยเอ็ด
4. อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ
5. มุกดาหาร, นครพนม
6. ขอนแก่น, อุดรธานี

1. การจัดฝึกอบรมศึกษาดูงานของทั้งในและต่างประเทศร่วมกับกลุ่มเครือข่ายทั้งใน นอกพื้นที่จำนวน 53 ครั้ง รวมผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 1,325 คน

1. องค์ความรู้หลักสูตรชุมชนศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลน้ำอ้อม
1. การจัดทำแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง
2. การพัฒนาเกษตรกรสู่การพึ่งตนเองแบบความยั่งยืน
3. การแปลแผนแม่บทชุมชนสู่วิสาหกิจชุมชน
4. การผลิตข่าวอินทรีย์ครบวงจร
5. การพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืน
6. หลักสูตร แก่หนี้แก่จนเริ่มค้นชีวิตใหม่ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
7. การยกระดับการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้แบบบูรณาการ(2549-2552)
  1. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลน้ำอ้อม
  2. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชุมชน(กศน.)
  3. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรตำบลน้ำอ้อม
  4. ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนต.น้ำอ้อม
  5. ที่ทำการเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรรวมยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม
  6. ศูนย์การเรียนรู้อำเภออ่าววัง(โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต)ระดับปริญญาตรีศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาสาขาวิชาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
8. ผ่านความยากลำบากปี 2552 ศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ได้นำวิวัฒนาการสมัยจากการศึกษาและพัฒนาสู่การเรียนรู้เพื่อการลดต้นทุนการผลิตให้กับสมาชิกโดยการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆในการพัฒนาการทำระบบเกษตรของชุมชน เช่นการก้าวสู่นวัตกรรมใหม่ของปุ๋ยชีวภาพภายใต้การศึกษวิจัยและพัฒนานาโนชีวภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเพื่อการปรับปรุงการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตอย่างยั่งยืนให้กับเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อมและไ้ขยายมาตั้งที่ใหม่

9. ปัจจุบันแม้ว่าการพัฒนาระบบวิสาหกิจข้าวอินทรีย์ครบวงจรจะสำคัญ แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสนับสนุนสถานที่ในการประชุมและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ที่ประชุมของคณะกรรมการเครือข่ายฯ ประชุมสมาชิกประจำปี พบปะหารือกันระหว่างองค์กรภาครัฐ เอกชน ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีสถานที่ที่เป็นอิสระแต่ก็ยังคงให้บริการสมาชิก และผู้มาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องทั้งยังเป็น”ศูนย์การเรียนรู้วิสาหกิจแบบพึ่งตนเองแบบบูรณาการ”เพิ่มบทบาทมากขึ้นในเรื่องระบบข้อมูลข่าวสารการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต ติดต่อสื่อสาร ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย การจัด สวัสดิการชุมชน สิ่งแวดล้อม
1. เกียรติสูงสุดเคยได้รับรางวัล “ชนะเลิศอันดับหนึ่ง โครงการเพชรในดิน” กรมการส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2547
  2. อาคารสำนักงานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

อาคารสำนักงานศูนย์เรียนรู้

ผู้แสดงสินค้า จำหน่ายสินค้า

1. ความเป็นมาของกลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์น้ำอ่อม

จากการเรียงลำดับของกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนา ก่อตั้งกลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ตำบลน้ำอ่อม ที่เป็นกิจกรรมที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ถึงศักยภาพของพื้นที่ของตำบลน้ำอ่อมที่มีพื้นที่เฉลี่ยครอบครัวละกว่า 24 ไร่/ครัวเรือนซึ่งเป็นมีอาชีพหลักคือการทำนาปลูกข้าวอย่างเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 98 ของประชาชนทั้งตำบลโดยได้นำกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องมาพัฒนาต่อ มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการจำนวน 204 ครอบครัวพื้นที่ 2750 ไร่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการร่วม 12 หมู่บ้านจำนวน 22 คน โดยมีนายสมหมาย พันธุ์งามเป็นประธานกลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ตำบลน้ำอ่อมคนแรก และได้ขอรับการตรวจรับรองแปลงปลูกข้าวมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จากสถาบันรับรองเกษตรอินทรีย์ของสหภาพยุโรป หรือ สถาบัน BCS ประเทศเยอรมันนี(2545)สมัครเข้าเป็นสมาชิกระบบการค้าแบบยุติธรรม หรือ แฟร์เทรด(2547) โดยได้ทำสัญญาความร่วมมือด้านการส่งเสริมการตลาด กับบริษัท เอนเดคโนอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ปีพ.ศ.2546 และบริษัท อีสานอินเตอร์ไพร์ จำกัด บริษัท ผลิตภัณฑ์สยามเกษตรอินทรีย์ จำกัด เมื่อปี 2548-ปัจจุบัน เป็นตัวแทนส่งออกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ที่ได้รับแหล่งผลิตตามมาตรฐานและได้ดำเนินการขยายเป็น

เครือข่ายการผลิตข้าวอินทรีย์อีกในเครือข่ายแผนชุมชนเพิ่มในสองอำเภอล่าง คือ อำเภอมหาชนะชัย อำเภอคำเขื่อนแก้วรวมสามอำเภอ 6 ตำบลในนาม เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม

เครือข่ายอำเภอค้อวัง   กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์ตำบลน้ำอ้อม

เครือข่ายอำเภอมหาชนะชัย   กลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลผือฮี

เครือข่ายอำเภอคำเขื่อนแก้ว   กลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลลุมพุก

กลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลดงแคนใหญ่,กลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลสงเปือย,กลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลนาคำ

ตารางแสดงผลการผลิตข้าวอินทรีย์เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม

ฤดูกาลผลิตปี 2549|2550

ตำบล	อำเภอ	สมาชิก (คน/คร)	พื้นที่ (ไร่)	T1 (ตัน)	T2 (ตัน)	O (ตัน)
น้ำอ้อม	ค้อวัง	387	6,003.5	57	296	1,553
ลุมพุก	คำเขื่อนแก้ว	154	1,397.5	64	118.5	211.4
ดงแคนใหญ่	คำเขื่อนแก้ว	188	3,170.5	21.5	120.54	235.55
นาคำ	คำเขื่อนแก้ว	20	328	5	30.65	26.75
สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	66	1,207	33.53	64.77	174.77
ผือฮี	มหาชนะชัย	123	192.26	931	80.62	358.53
รวม		948	14029,10	190.34	711.08	2560

T1 ข้าวที่ได้รับการรับรองว่าปรับเปลี่ยนปีที่ 1

T2 ข้าวที่ได้รับการรับรองว่าปรับเปลี่ยนปีที่ 2

O ข้าวอินทรีย์

แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จาก

สถาบันBCS สหภาพยุโรป เขตทางทุ่งกุลาร้องไห้

ข้าวหอมมะลิอินทรีย์กับวัฒนธรรมวิถีชีวิตแห่ง
ความเป็นอยู่ของชาวอีสาน “ประเพณีสู่ขวัญ
ข้าว”

แปลงนาวิจัยพันธุ์ข้าวอินทรีย์ ด้วยการใส่ปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด

แปลงปลูกข้าวอินทรีย์ รหัสเกษตรกร 1001-1a

นายสุวรรณ สิมมา

กระบวนการตรวจรับรองมาตรฐาน แปลงปลูกในพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์

ผลผลิตมีคุณภาพสูง ต้นทุนการผลิตต่ำ ข้าวอินทรีย์

การออกตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของเจ้าหน้าที่จาก สถาบัน BCS ภาพยุโรป

เกี่ยวข้าวด้วยมือ

คัดพันธุ์ด้วยความพิถีพิถัน

กระบวนการคัดพันธุ์ข้าวคุณภาพ

- ปี 2550-2552 จากการมองเห็นตลาดกว้างใหญ่ของข้าวอินทรีย์ ทำให้ได้รับคำแนะนำจากที่ปรึกษาในการสร้างพันธมิตรทางการขยายแปลงปลูกจากเดิมที่มีจังหวัดยโสธร ก็รวมตัวกันเป็นกลุ่มคัสเตอร์ 3 จังหวัด อุบลฯ อำนาจเจริญ ยโสธร และการเพิ่มเครือข่ายเป็น 11 จังหวัด ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร สกลนคร นครพนม บึงกาฬ สาระคาม ขอนแก่น เดิม 3 จังหวัด รวมกันเป็นสมาคมเกษตรอินทรีย์ไทย โดยใช้องค์ความรู้จากการทำตลาดได้ของเป็นฐาน เชื่อมโยงเครือข่ายฯ การพัฒนาแปลงปลูก การตลาดร่วมกัน การใช้เงินทุนที่หามา พร้อมเงินกู้ได้ในการพัฒนายกระดับเครือข่ายฯ จำนวนปลูกเพิ่มขึ้นสมาชิกที่เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เวลาให้กับพื้นที่หลักน้อยลง เพราะต้องใช้เวลาไปกับการส่งเสริมสมาชิกใหม่จังหวัดอื่น ความอ่อนแอเริ่มมองเห็น จากรายได้ที่มาจกขายข้าวก็ไม่เยอะมาก แต่รายจ่าย และหนี้สินเพิ่มมากขึ้นค่าอบรม สมักร ค่ากรรมการทำเอกสาร ค่าเอกสาร ค่าตรวจรับรองแปลงปลูกเวลาที่ต้องเสียไปกับการพัฒนาที่กว้างเกินภาวะหนี้สินที่กู้จาก ธกส.กว่า 2 บาท พร้อมดอกเบี้ย ไม่มีใครช่วยออกให้ทุกคนหวังจะรับอย่างเดียวจากเครือข่ายฯ ภายในเครือข่ายเองก็เกิดปัญหาความไม่โปร่งใส ไม่สามารถแจ้งสภาพคล่องทางการเงินให้สมาชิกกรรมการทราบได้ เกิดการขัดแย้งภายในกลุ่มข้าว กลุ่มปุ๋ย กลุ่มโรงสีข้าวที่สมาชิกไม่ได้รับเงินปันผล

กรรมการไม่ได้รับเบี้ยประชุม ทำการส่งเสริมการปลูกข้าวไว้แล้วเมื่อไหร่จะซื้อสักที ไปซื้อแต่ข้าวจังหวัดที่อื่น ทำไมไม่ทำบ้านตัวเองให้เต็มเสียก่อน

2. เป็นจุดเปลี่ยนผันแต่ถึงเวลาที่คณะผู้บริหารเครือข่ายฯต้องเลือกที่จะรับฟังคณะกรรมการตรวจรับรองแปลงปลูกที่ดูแลอยู่ในพื้นที่หรือจะฟังที่ปรึกษาที่ดำเนินกิจกรรม วิสาหกิจชุมชนแบบให้เปล่า สอนให้รับ สร้างเครือข่ายอย่างเดียวต้องการปริมาณพื้นที่ คิดใหญ่เกินตัว คนในพื้นที่ไม่ได้ประโยชน์อะไรมากนักทั้งที่เป็นต้นแบบ ขอสรุปสิ่งผ่านมาเป็นข้อดังนี้
  1. ความกดดันภายในเครือข่ายฯเองในการที่ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น ขาดการประชุมใหญ่ การที่ไม่มีเงินปันหุ้น
  2. สมาชิกขาดความเชื่อมั่นในการพัฒนาระบบข้าวอินทรีย์ครบวงจร
  3. ความหวังในการพึ่งพาคนอื่น ความเชื่อมั่นในตัวนักวิชาการมากเกินไปและไม่เข้าใจพื้นฐานคนในชุมชน
  4. การมองการพัฒนาแบบพึ่งพาส่วนราชการ หวังพึ่งบผู้ว่า CEO ในส่วนของโรงสีข้าวที่มีการพิจารณาของจังหวัดบ 10 ล้าน แต่ไม่ได้รับการพิจารณาเพราะเส้นสายทางราชการ หรืออาจจะเป็นเพราะเรายังไม่ใช่ราชการผ่านมาแล้วก็ผ่านไป
  5. การลงทุนในสถานะความไม่พร้อมทำให้เราต้องเรียนรู้มากขึ้นจากคำว่า ธุรกิจ กับวิสาหกิจที่มีทั้งคำว่าเหมือนหรือมีความแตกต่างจากที่ปรึกษาเขียนไว้บนกระดาน หนังสือเรียนวิชาวิสาหกิจชุมชนที่หลักปรัชญาทางการศึกษาที่ยังไม่ชัดเจนว่ามีกลุ่มใดทำแล้วสำเร็จดูเป็นหลักการมากกว่า
3. เรียนรู้มาจากความผิดพลาดในการพัฒนา กว้าง ใหญ่ โกล ไม่รู้จบ
  1. การได้เรียนรู้โลกกว้างจากการเดินทางได้เห็นความแตกต่างทางความคิด หลักการทำงานที่แตกต่างคือการยากได้ของฟรี ไม่มีสมาชิกมีแต่ผู้ดำเนินการ จัดตั้งเองเพื่อที่จะได้เป็นผู้แบ่งบเองไม่สนใจเรียนรู้พัฒนาอย่างจริงจัง(ไม่มีจิตสาธารณะ เห็นแก่ตัว)

2. เห็นวิถีชีวิตการดำรงชีวิตของคนแต่ละพื้นที่ในทุกจังหวัด ที่ผ่านไปแล้วสรุปได้ว่า จังหวัดใดถ้ายัง ฉางข้าวเพื่อเก็บข้าวไว้กิน ขาย จังหวัดนั้นการดิ้นรนของคนจังหวัดนั้นจะมีคุณภาพดี ไม่เป็นหนี้เยอะ ซึ่งนั้นสามารถตอบคำถามที่ว่า การเก็บข้าวอินทรีย์ให้กลุ่มเพื่อทำตลาดได้ แต่ถ้าไม่มีการลงทุนเพื่อการตลาดก็ไม่มีประโยชน์ เพราะไม่มีฉางเก็บข้าวไว้ให้กลุ่มข้าวทุกเม็ดขายไว้ที่โรงสีหมด และซื้อข้าวกิน
3. การที่คณะกรรมการส่วนหนึ่งระดับผู้นำได้เรียนต่อปริญญาตรีหลักสูตรมหาวิทยาลัยชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครสาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทำให้เราสามารถเรียบเรียง ความรู้ หลักวิชาการ หลักปฏิบัติที่เราทำวิสาหกิจจริงๆแล้วควรเป็นควรรวระบบการจัดการในกิจกรรมๆที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างไร
4. ทำให้เราเรียนรู้และเข้าใจหลักแห่งความแตกต่าง ของวิชาการกับความมุ่งมั่นนั้นไปกันได้ถ้ารู้จักการปรับ วิชาการให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมและการใช้ข้อมูลวางแผน
5. เรียนรู้เรื่องจุดอ่อนจุดแข็งของตัวเองตนเองมากขึ้น นำไปสู่การมองเห็น โอกาสพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ คุณภาพของข้าว คน ขยายตลาดทางการค้าที่เราได้เปรียบที่พันธมิตรทางการค้ามีความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้นหลังจากเราซื้อ ความรู้เหล่านี้มานาน
6. กาลเวลา ความตกต่ำ ความแตกแยกเป็นตัวคัดเลือกคนที่ดีที่สุด พร้อมทั้งสุด จริ่งใจที่สุดกล้าเสียสละที่สุด มาเป็นผู้นำในการพัฒนาองค์กร ได้
7. การพูดความจริง กล้ายอมรับว่าผิด ทำให้เราได้รับโอกาสจากสมาชิกในการกลับมาพัฒนาชุมชนของตนเอง อีกครั้งใหม่
8. ปี 2552 จัดประชุมใหญ่วิสามัญคณะกรรมการ สมาชิกแจ้ง ยอมรับสภาพความเป็นจริง ระดมรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกและคณะกรรมการตรวจรับรองภายใน วางแผนแนวทางการพัฒนาร่วมกันอีกครั้ง โดยมีสาระสำคัญดังนี้
1. จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามพรบ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนปี 2548และเปลี่ยนชื่อเป็น “เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ่อม”พื้นที่รับผิดชอบ 2 อำเภอ 2 ตำบล โดยมีตำบลน้ำอ่อมเป็นหลักในการพัฒนา

2. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายฯจำนวน 15 คน(ชุดใหม่) เพื่อปรับปรุงกลุ่มองค์กร
  3. ขอมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ขอกู้เงินเพิ่ม เพื่อปรับปรุง เครื่องจักร โรงสีข้าว โรงเรือน ขยายแนวเขตไฟฟ้าแรงสูง โดยให้คณะกรรมการทั้ง 15 คนบุคคลและนำหลักทรัพย์มาค้ำประกันทำสัญญาเงินกู้กับ ธกส. สาขาอ้อม จำนวน 3 ล้าน 5 แสนบาท
  4. กู้เงินภายนอกใช้หนี้เดิม 2 ล้านบาท(พร้อมดอกเบี้ย) และเป็นทุนหมุนเวียนปันหุ้นสมาชิก จัดประชุมใหญ่วิสามัญจ่ายค่าตรวจรับรองแปลงปลูก BCS/FLO
  5. ขอมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญปรับ โครงสร้างการบริหาร กลุ่มองค์กรใหม่ ให้รวมหุ้นที่อยู่ตามวิสาหกิจโรงปุ๋ยโรงสีข้าวทั้งหมดรวมกันเป็นหุ้นเดียวกันคือ ในนาม เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม
  6. สร้างพันธมิตรทางการแปรรูปข้าวอินทรีย์ สัญญาความร่วมมือกับสตก.ยโสธรในการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและสถานที่แปรรูปข้าวจากสหกรณ์มหาชนชัย จำกัด
  7. ปี 2552-2553(ปลายปี-ต้นปี) ได้รับการพิจารณาอนุมัติโครงการเงินทุนหมุนเวียนจาก ธกส.สาขาอ้อม และได้ดำเนินการตามโครงการรับซื้อข้าวจากสมาชิกแปรรูปส่งลูกค้า
1. ปรับโรงสีข้าวขนาด 10 ตัน/วันเป็น 12 ตัน/วัน
  2. ขยายระบบไฟฟ้าแรงสูง 3 เส้น
  3. ปรับปรุงโรงเรือน ต่อ โรงคลุมค้ำหน้า ปรับปรุงภูมิทัศน์
  4. ย้ายสำนักงาน ศูนย์เรียนรู้จากศาลาอีสานเขียวมาไว้ที่สำนักงาน โรงสีข้าว
  5. ปี2553-ปัจจุบันได้ดำเนินการขอมติที่ประชุมขอใช้พื้นที่โรงผลิตปุ๋ยชีวภาพที่ได้รับการสนับสนุนจาก วว กระทรวงวิทยาศาสตร์มาปรับปรุงเป็น โรงบรรจุภัณฑ์ข้าวอินทรีย์
1. ขอบจดทะเบียน ตรา ขวัญน้ำอ้อมกรมทรัพย์สิน
  2. ขยายแปลงปลูกและสมาชิกเพิ่มปี 10%

3. ปรับปรุงพันธุ์ข้าว ส่งเสริมการปลูกข้าวแดง หอมนิล อินทรีย์
4. ระดมทุนจากสมาชิก เพิ่มหุ้น
5. พัฒนาระบบบรรจุภัณฑ์ ถุง ก่ออง
6. วิจัยและพัฒนาารูปแบบสินค้า เช่น ข้าวกระป๋องข้าวเต็มโน้ไตรเจน
7. ได้รับรองมาตรฐาน GI สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทุ่งกุลาร้องไห้
8. เลือกตั้งคณะกรรมการตรวจรับภายในเพิ่มเป็น 66 คน
9. จัดทำสมุดประจำตัวสมาชิกผู้ถือหุ้นถ่ายรูปทำทะเบียนเกษตรกร
10. จัดพิมพ์กระสอบบรรจุข้าวเปลือกตามมาตรฐาน BCS/FLO
11. การปลูกถั่วเหลืองอินทรีย์-แฟร์เทรดให้กับบริษัท เนอรัชเทอร์ฟู้ดคอมแพคติก จำกัด

พื้นที่รับผิดชอบ 2 อำเภอคือวัง มหาชนะชัย 2 ตำบลน้ำอ้อม ผือสีสมาชิก 658 ครอบครัว

พื้นที่รับรองข้าวปรับเปลี่ยน(แฟร์เทรด) 3,229.30 ไร่ปลูกข้าวอินทรีย์-แฟร์เทรด 7,829.45 ไร่

รวมทั้งสิ้น 11,058.75

ระบบการสื่อสาร

รูป

ยุโรป

โรงบรรจุภัณฑ์ข้าวอินทรีย์

3. โรงสีข้าวเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนแปรรูปข้าวอินทรีย์ จำหน่าย ครอบคลุม

โรงสีข้าวจากงบ CEOระบบ
เครื่องยนต์เป็นต้นกำลัง

จากข้าวคุณภาพปลอดสารพิษ รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จาก สถาบัน BCS ภายยุโรปและการสมัครเป็นสมาชิก
ของการค้าแบบยุติธรรม หรือ เรียกชื่อว่า แฟร์เทรด จนได้รับการรับรองจากโฟรด์(F1o) ให้สามารถนำสินค้าข้าวไป
ขายในกลุ่มสมาชิกของโพร์โนนามของข้าวปรับเปลี่ยน และข้าวอินทรีย์ได้

เริ่มทำตลาดข้าวครั้งแรกเมื่อปี 2546 เป็นข้าวปรับเปลี่ยนในตลาดอินโดนีเซีย (แพ็คเกจละ 5 กก.) และห้องฮ่องกง (แพ็คเกจ 5 กก.) แต่ประสบกับการขาดทุนอย่างมาก เนื่องจากขาดกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องของการแปรรูปข้าวขั้นตอนในการแปรรูปที่มีความซับซ้อนอย่างมาก ปลายปี 2547 ได้ระดมหุ้นเพื่อจัดซื้อที่ดินจำนวน 1 ไร่ ราคา 70,000 บาท ก่อสร้างโรงคลุมโรงสีข้าว และมีพิธิวางศิลาฤกษ์อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ได้รับความกรุณาจากกรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ.ปตท.จำกัด (มหาชน) มาเป็นประธานในพิธิวางศิลาฤกษ์ ขนาดความ กว้าง 19 เมตร ความยาว 30 เมตร ความสูง 14.49 เมตร โดยคณะกรรมการได้ร่วมกันก่อสร้างเอง ขอรับบริจาคไม้ยูคา จากหมู่บ้าน โดยได้ใช้เงินจากเงินกองทุนเพื่อสังคม ชิบ (เมนู 5) และรายได้จากการขายปุ๋ยรวมทั้งสิ้น 1,005,000 บาท ทำการก่อสร้างโดยใช้ช่างภายในชุมชน ออกแบบควบคุมการก่อสร้าง โดยนายสุวรรณ สิมมา โดยความร่วมมือของคณะกรรมการในการช่วยโดยไม่คิดค่าแรง แต่เนื่องจากโรงคลุมมีขนาดใหญ่มากจึงยังไม่แล้วเสร็จ

1. ปี พ.ศ. 2548 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ (CEO) ในการดำเนินการติดตั้งเครื่องสีข้าวขนาด 5 ตัน/วัน ราคา 648,000 บาท โดยใช้เครื่องยนต์เป็นต้นกำลัง แต่เนื่องจากการพัฒนาคุณภาพข้าวเพื่อการส่งออกนั้นต้องอาศัยเครื่องมือแปรรูปที่ได้มาตรฐานทางกลุ่มจึงได้ระดมหุ้นพร้อมของงบประมาณของกลุ่มสมทบให้มีกำลังการผลิตเป็น 10-15 ตัน/วัน ในราคา 1,000,000 บาท

2. การบริหารจัดการ

1. แผนงานการแปรรูปข้าวอินทรีย์สู่สากล 2547

1. กู้ยืมทุนหมุนเวียนวิสาหกิจชุมชน จาก ชกส. จำนวน หนึ่งล้านบาท
2. จำหน่ายข้าวให้กับ บ.เอเดนมูลค่ารวม 1,724,280 บาท
3. จำหน่ายข้าว บ.อิสานมูลค่ารวม 1,575,000 บาท

ผลกำไร จ่ายเป็นค่า ก่อสร้างต่อเติมเครื่องจักร โรงสีข้าวและค่าตรวจรับรอง จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้

1. พัฒนาการปี 2548 การขยายเครือข่ายการผลิตข้าวอินทรีย์

2. สรุปสภาพปัญหาในการบริหารจัดการโรงสีข้าวชุมชน

1. โรงสีข้าวสีข้าวไม่ได้มาตรฐานเนื่องมาจากใช้เครื่องยนต์เป็นต้นกำลัง
2. ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ
3. ขาดเครื่องมือในการแปรรูปที่ครบวงจร เช่นเครื่องยิงสี เครื่องทำความสะอาดที่ทันสมัย

1. แนวทางแก้ไข

1. จ้างเหมาในการแปรรูปเพื่อการส่งออก โรงสีสหกรณ์เครือข่าย เอกชน
2. ยุทธศาสตร์ด้านการตลาด
  1. พัฒนาระบบการแปรรูป การจำหน่าย
    1. แยกส่วนในการบริหารจัดการระหว่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกับการทำระบบธุรกิจชุมชนคือกลุ่มมีหน้าที่ในการดูแลพื้นที่ปลูกข้าวและการรับซื้อ แปรรูปข้าวอินทรีย์ สิบเปอร์เซ็นต์
    2. ศูนย์เรียนรู้มีหน้าที่ฝึกอบรม ให้ความรู้แก่สมาชิก ในเรื่องการผลิตที่มีคุณภาพตลอดจนประสาน ภาวึความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
    3. ก่อตั้ง บ.กลุ่มเกษตรกรรมน้ำอ้อม จำกัดหน้าที่เป็นฝ่ายการตลาดทำหน้าที่รับซื้อขายเพื่อคัดแยกข้าว ติดต่อประสานลูกค้าเพื่อการส่งออก ทั้งภายในและต่างประเทศตลอดจนการลงทุนประเภทเครื่องจักรเพื่อปรับปรุงคุณภาพข้าว

ระบบการแปรรูปสุญญากาศ

กิจกรรมเชื่อม โยงอาชีพเสริมแม่บ้าน

1. ได้งบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อมปี 2550 ในการจัดซื้อเครื่องแปรรูปสุญญากาศ 90,000 บาท กลุ่มออกสมทบจำนวน 30,000 บาท รวมเป็นเงิน 120,000 บาท

1. วัตถุประสงค์
2. เพิ่มมูลค่าของสินค้า
3. ส่งเสริมการมีรายได้ในหมู่ประชาชน

4. สร้างกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาตัวสินค้าใหม่ๆ ในนามของผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ในนาม การผลิตเกษตรอินทรีย์

เปลี่ยนปี 2550-2551 การบริหารงานโรงสีข้าวเป็นไปอย่างยากลำบาก คณะกรรมรุ่นเก่าต้องทำงานหนัก จากการเดินสายรับซื้อข้าวจากสมาชิก การไม่มีชุดประสบการณ์ในการตรวจคุณภาพข้าวเบื้องต้น ไม่เครื่องตรวจวัดความชื้น โรงสีสีข้าวกล้องเพื่อคูเปอร์เช่นต์ข้าว ที่สำคัญคือเงินทุนหมุนเวียนที่มีอยู่มาก การต้องเปลี่ยนขนย้ายข้าวไปสีในที่ต่าง ๆ นั้นทำให้ต้นทุนสูงมาก กำไรน้อย ข้าวไม่ตรงกับความต้องการของลูกค้า ความขาวไม่พอ ข้าวหักเยอะเกิน มีข้าวหอมมะลิไม่ถึง 92 % ตีกลับมาทำใหม่บ้าง ที่สำคัญคือการของสภาพคล่องทางการเงินในการซื้อ และแปรรูปข้าว เพราะเงินส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในการขยายพื้นที่แปลงปลูก เป็นค่าจัดอบรมสัมมนา การคืนเงินในการหาสถานที่แปรรูปข้าวเพื่อให้สถาบันตรวจรับรองทำยาก ตลอดจนการจัดการเรื่องการตรวจย้อนกลับนั้น ยากยิ่งกว่าการที่ไม่มีความรู้ในการจัดการการตลาดข้าวหัก ข้าวแกลบ รา ใครอยากได้ก็มาเอา แต่ไม่จ่ายเงิน ทำให้ดูเหมือนตอกย้ำถึงความล้มเหลวในการบริหารงานกรรมการหลายคนท้อ การเอาข้าวเข้ายังโรงสีไม่มีใครเคยทำว่า เอาข้าวเข้าเท่านั้นจะได้ข้าว เท่าไร

- ปี 2552-2553 จากความล้มเหลวทาง ผู้การแก้ปัญหา ตลาดเริ่มตอบรับ ข้าวอินทรีย์จากแหล่งผลิตน้ำอ้อม เป็นรู้จักของลูกค้ามากขึ้นเริ่มมีลูกค้าต่างประเทศเดินทางมาติดต่อของเยี่ยมชอบ กลุ่มก่อนให้ผู้ส่งออกทำสัญญาความร่วมมือเป็นปีละ 500 –1000 ตันจากจุดนี้จึงทำให้มีการวางแผนปรับปรุงเครื่องจักร ขยายแนวเขตไฟ (ตามความเป็นมาของข้าว) ทำให้แนวโน้มด้านการตลาดปริมาณข้าวกล้องจะมีปริมาณมากขึ้น จึงได้มีการทำตัวเครื่องจักรให้สามารถสีข้าวกล้องให้ได้เร็วและได้ปริมาณมากขึ้น ส่วนข้าวขัดขาวอาศัยโรงสีที่มีความสามารถที่สูงกว่า เช่น โรงสีสหกรณ์มหาชนชัย ตลอดจนการฝึกเรียนรู้เรื่องคุณภาพข้าวของฝ่ายการตลาด การจัดซื้อเครื่องตรวจวัดความชื้น โรงสีข้าวกล้อง

2.

ปี 2554-2555 การปรับปรุงเครื่องจักรยังคงต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า ได้ดำเนินการปรับปรุงระบบแผงตู้ควบคุมไฟฟ้า ระบบแสงสว่างภายใน กระทบะ ระบบเครื่องคัดแยกข้าวให้ใหญ่ขึ้น ปรับขนาดให้มีความกระชับเข้ากว่าเดิม เพื่อให้มีพื้นที่กว้างขึ้นในการเก็บข้าว

1. ติดตั้งระบบเครื่องชั่งคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรฐาน โดยได้รับการสนับสนุนครั้งหนึ่งจากลูกค้า ต่างประเทศมูลค่า 250,000 บาท
2. การซื้อเครื่องชั่งระบบดิจิตอล (600 กก.)

การขาดแคลนแรงงานทำให้เครื่องชั่งต้องพิจารณาจัดหา รถยกขนาดสูง 7 เมตร หนัก 5.52 ตัน เพื่อใช้ในกิจกรรมการทำงานโรงสีข้าว

เครื่องวัดความชื้น

โรงสีข้าวกล้อง

รถโฟล์กลิฟ

4. โรงผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดตำบลน้ำอ้อม

กระบวนการเรียนรู้

- เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2546

โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ กรมการปกครอง และ อบต.น้ำอ้อม สมาชิกเริ่มต้น 434 ผลิตและจำหน่ายปุ๋ยหุ้่นสมาชิกภายในตำบล และจำหน่ายให้กับตลาดภายนอก

กลุ่มโรงผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดตำบลน้ำอ้อมเป็นกิจกรรมแรกก่อกำเนิดจาก กระบวนการเรียนรู้แผนแม่บทชุมชนเมื่อปี 2545-2546 ร่วมกันของชุมชนตำบลน้ำอ้อม จากแปลงแผนแม่บทชุมชนสู่การพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องการลดการพึ่งพาภายนอก สาเหตุเนื่องมาจากการค้นพบการใช้จ่ายปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นรายจ่ายในภาคการผลิตประชาชนรายครัวเรือนรวมกันของประชาชนชาวตำบลน้ำอ้อมรวมกันแล้ว มีมูลค่ารวมกันถึงกว่า 4 ล้านบาท จากการไหลออกของเงินเหล่านี้ส่งผลให้ชุมชนต้องขาดดุลกับภายนอก ต้นทุนการทำงานสูง พึ่งพาภายนอกในการประกอบอาชีพ เพราะอาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนชาวตำบลน้ำอ้อม 998 ครัวเรือน ปริมาณผลผลิตต่อไร่ 330-350 กก./ไร่

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

จากการทำประชาพิจารณ์แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองของตำบลน้ำอ้อม โครงการที่ได้รับการพิจารณาเรียงลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่สองคือโครงการ โรงผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด เนื่องจากทั้งความต้องการของชุมชนและกระแสการเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางภาครัฐที่ส่งเสริมให้ชุมชนลดต้นทุนการผลิตให้เป็นรูปกระทำ คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรมัยยังยืนตำบลน้ำอ้อมจึงได้วางแผนในการพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนตลอดจนการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ในชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเรื่องปุ๋ย โดยมีพัฒนาการดังต่อไปนี้

1. เข้ารับการฝึกอบรมการทำน้ำหมักชีวภาพจาก กรมทหารพัฒนาพิเศษ ป่าดงนาทาม จังหวัดอุบลราชธานี ในเรื่องการทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพภาคี เพื่อลดต้นทุนการผลิต
2. การส่งเลขานุการกลุ่มเกษตรกรมัยยังยืนตำบลน้ำอ้อมไปศึกษาการทำ น้ำหมักชีวภาพสูตรต่างๆ จำนวน 4 สูตร ตลอดจนการศึกษาการทำปุ๋ยหมักชีวภาพจากมูลนิธิกิจกรรมธรรมชาติ มาบเอื้อง จังหวัดชลบุรี พร้อมกับเครือข่ายภูมิปัญญาไทจังหวัดยโสธรจำนวน สามสองกลุ่มเครือข่าย และได้มีโอกาสได้เดินทางไปศึกษาดู

เครื่องอัดเม็ดปุ๋ยชีวภาพที่ สาธิตประดิษฐ์ กรุงเทพฯ บริษัท อาซาโก้ จำกัด เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการ
พิจารณาในการที่จะผลิตปุ๋ยอัดเม็ดให้กับเกษตรกรภายในกลุ่มเครือข่ายได้กลับมาทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อทำ
เป็นหัวเชื้อน้ำหมักทำปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดจำนวน 10 ถัง

3. การสนับสนุนโครงการจัดทำปุ๋ยหมักโบกาฉิ ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อมในการฝึกอบรมและ
จัดตั้งเป็นกองทุนปุ๋ยชีวภาพโบกาฉิตำบลน้ำอ้อมจำนวน
140,000 บาท จำนวน 12 หมู่บ้านได้ร่วมกันจัดทำเพื่อการลดต้นทุนการผลิตในหมู่สมาชิก
ผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ตำบลน้ำอ้อม
4. แต่งตั้งคณะกรรมการจำนวน เจ็ดคน ได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่เครื่องอัดเม็ดมันสำปะรัง เป็นโรงงานขนาด
ใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีกำลังผลิต พันตันต่อวันเพื่อศึกษารูปแบบและขนาดของ
เครื่องที่มีความเหมาะสมในการผลิตปุ๋ยใช้ในชุมชนแต่เนื่องจากเครื่องดังกล่าวนี้มีขนาดใหญ่ ราคาสูงมาก
จึงไม่เหมาะสมกับการลงทุนในภาคประชาชน และได้มีโอกาสได้ไปศึกษาโรงผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด(ปุ๋ยขี้
ไก่) ที่อำเภอประทุมราชฯ จังหวัดอำนาจเจริญซึ่งเป็นรูปแบบที่เล็กกว่าเครื่องอัดเม็ดมันสำปะรังมาก มีกำลัง
การผลิตที่ประมาณห้าถึงสิบตันต่อวัน
5. ถอดองค์ความรู้เรื่อง เครื่องอัดเม็ดและสูตรการการทำปุ๋ยหมักชีวภาพจากคณะกรรมการเครือข่ายที่ได้เดินทางไป
ศึกษาดูงานจากสถานที่ต่างๆ โดยที่ประชุมได้สรุปผลการผลการศึกษาว่า ควรให้มีการผลิตเครื่องอัด
เม็ดปุ๋ยต้นแบบโดยเครือข่ายภูมิปัญญาไปร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคยโสธร ผลิตเครื่องต้นแบบแต่ไม่ส
ประสบความสำเร็จจึงได้ทำความร่วมมือกับทาง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยโสธรศุภนิมิต โดยได้รับความ
อนุเคราะห์จากผู้จัดการห้างฯคุณประยูร ทองบ่อ พัฒนาและผลิตเครื่องอัดเม็ดปุ๋ยต้นแบบจนประสบ
ความสำเร็จ เมื่อกลางปี พ.ศ.2546
6. ศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้เรื่องสูตรการทำปุ๋ยหมักชีวภาพอัดเม็ดในระดับองค์กรเครือข่าย 27 ตำบล โดย
ได้รับความอนุเคราะห์ในการพัฒนาสูตรการทำปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดจากภาคเอกชน มาประกอบนักวิชาการ
เกษตรของเครือข่ายในการวิเคราะห์ ธาตุอาหารหลัก ที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของพืช ตามวัตถุประสงค์

ในแต่ละตัว ตามหลักวิชาการของกรมวิชาการเกษตรเกษตร และกำหนดเป็นสูตรปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ดดังต่อไปนี้

กก.ส่วนผสมปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ดตำบลงน้ำอ้อม

1.	อิวมัส	200	กก.
2.	จี๊ว	200	กก.
3.	จี๊ไก่	300	กก.
4.	แร่ธาตุ	200	กก.
5.	เกลบคำ	100	กก.
6.	รำ	100	กก.
7.	กากน้ำตาล	10	ลิตร
8.	น้ำหมักชีวภาพ	20	ลิตร
9.	น้ำ	150	ลิตร

1. การก่อสร้างโรงผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด พร้อมเครื่องอัดเม็ดปุ๋ยชีวภาพ จำนวน 280,000 บาท(จากโครงการที่ได้รับการอนุมัติ 990,500 บาท)มีกำลังผลิตเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิกวันละ 10 ตัน/วัน จาก หจก.ยโสธรศุภนิมิต พร้อมเครื่องบดสับ แต่เนื่องจากทางกลุ่มไม่มีงบประมาณในการขยายแนวเขตไฟฟ้าขนาด 4 เส้น จึงใช้เครื่องยนต์เป็นต้นกำลังในการผลิต
2. การบริหารจัดการ โรงผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด

1. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจาก 12 หมู่บ้านจำนวน 15 คนรับผิดชอบผลิต การแปรรูป จำหน่าย โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ถือหุ้นและเป็นเจ้าของร่วมกันในนามกลุ่มโรงผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดตำบลน้ำอ้อมดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
  1. สมาชิกถือหุ้น หุ้นละ 100-110 บาทแต่ไม่เกิน 10 หุ้น
  2. ปันผลให้กับสมาชิกทุกปี มีสมาชิก 424 ราย เงินหุ้น 1,481,000 บาท
  3. การจัดสวัสดิการ ปันหุ้นให้สมาชิก หุ้นละ 20 บาทซื้อปุ๋ยกระสอบละ 5 บาท จัดสวัสดิการให้กับหมู่บ้านทุกหมู่บ้านละ 300 บาท จัดเป็นสวัสดิการของคณะกรรมการเบี้ยประชุมตามจำนวนการประชุม
  4. ปริมาณการผลิตและจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ดตำบลน้ำอ้อมมีดังต่อไปนี้

ฤดูกาลผลิต	ราคา/หน่วย	ผลการดำเนินงาน	จำนวนเงิน
2546/2547	180	3350	60300
2547/2548	200	2055	41100
2548/2549	230	1055	242650
2549/2550	280	600	16800
2550-2551	300	1600	480000
รวมทั้งสิ้น	238	5645	840850

วัตถุประสงค์ในการก่อสร้างโรงผลิตปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด

1. ลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก เช่นค่าใช้จ่ายเรื่องปุ๋ยเคมี
2. รักษาสิ่งแวดล้อม
3. ปรับปรุงบำรุงดิน

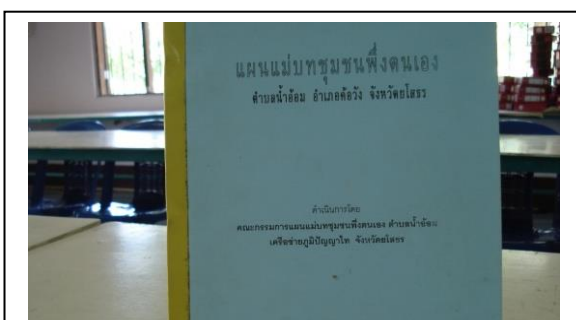

4. ลดต้นทุนในการผลิตประหยัดค่าใช้จ่าย สะดวกชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกัน
3. ปี พ.ศ. 2550 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(วว)
4. ตำบลน้ำอ้อมในนาม กลุ่มเกษตรกรที่ยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการพิจารณา คัดเลือกหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงปุ๋ย ให้ได้รับการพัฒนาและต่อยอดการดำเนินงานที่ผ่านมาของกลุ่มโรงผลิตปุ๋ย ชีวภาพอดเม็ดตำบลน้ำอ้อม ที่เป็นระบบวิสาหกิจชุมชนที่พัฒนามาจากการพัฒนาข้อมูล สู่การจัดทำกิจกรรม โครงการเพื่อการแก้ไขปัญหาภายในชุมชน 12 บ้านเน้นการพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองภายใต้หลักการแนวคิด การพัฒนาแบบ “บูรณาการแบบพึ่งตนเอง”ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในครั้งนี้จำนวน 550,000 บาท เพื่อดำเนินการก่อสร้างโรงเรือน พร้อมเครื่องจักรกลตามรูปแบบของ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วว) โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลและสนับสนุนการก่อสร้างจนแล้วเสร็จและได้ส่งมอบโรงเรือน พร้อมอุปกรณ์เครื่องจักร ส่วนผสมสูตรปุ๋ยเปิดดำเนินการได้ทันในฤดูกาลผลิต2551/2552แต่การทำตามสูตร วว.นั้นเราไม่สามารถทำได้เนื่องจากไม่สามารถตรวจผ่านระบบข้าวอินทรีย์ได้มีการใส่ปุ๋ยเคมีเป็นส่วนผสม โดยภารกิจได้มอบหมายให้คณะกรรมการ โรงผลิตปุ๋ยชุดใหม่ในการทำหน้าที่ ควบคุมการผลิต ดูแลเรื่อง การเงิน บัญชีแทนคณะกรรมการบริหารชุดใหญ่โดยใช้โรงเดิมในการผลิตและได้รับงบสนับสนุนจากกรม ส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น 2 ปีผลิตปุ๋ยเพื่อแจกจ่ายให้กับเกษตรกรภายในตำบล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ งบซื้อวัสดุคิบ งบซื้อปุ๋ยสำเร็จโดยเกษตรกรออก50%อบต.ออกให้ 50 %
5. ปี2552การแสวงหาสูตรการทำปุ๋ยหมักที่ดี จากคำแนะนำของที่ปรึกษาทำให้เราได้ไปศึกษาการทำปุ๋ยหมัก ชีวภาพนาโน ที่อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พร้อมด้วยเครือข่ายอีก 11 จังหวัดจึงเป็นที่มาแห่งค่าใช้จ่ายที่ สாரองจ่ายสูตรปุ๋ยและค่าวัสดุอุปกรณ์แจกจ่ายไปยังศูนย์ปุ๋ยๆต่างๆ จำนวนมากเมื่อมีการเริ่มผลิตแล้ว สรุป คือได้ผลดีมากแต่ไม่มีเงินจ่ายส่วนที่สำรองไปจากการนำสูตรใหม่มาผลิตนับว่าได้ผลดีมากแต่เนื่องจากสูตร ใหม่นี้มีการนำเอาส่วนผสมหลายอย่างที่จะต้องหาซื้อในท้องตลาดไม่มีจึงเป็นปัญหาอยู่บ้าง แต่ยังไม่หนัก เท่ากับผู้รับผิดชอบการผลิตปุ๋ยของเครือข่ายไม่สามารถสรุปผลรายรับ รายจ่ายเรื่องการผลิตปุ๋ยได้ในรอบ 2 ปี(2551-2552)กรรมการไม่ตอบคำถาม ไม่สามารถป็นหุ้นให้กับสมาชิกได้เป็นศีกภายในที่มาพร้อมกันหลาย ด้าน

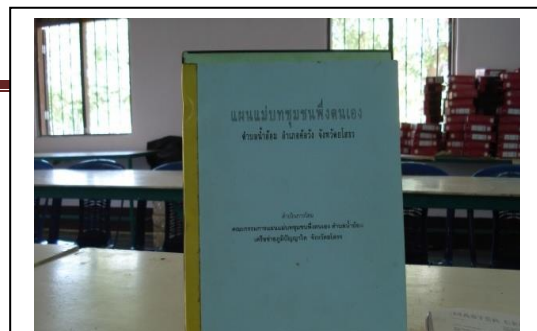

6. ปี 2553 การฝ่าทางตัน การประชุมยอมรับความผิดพลาดในการบริหาร ขอมติรวมหุ้นทุกอย่างรวมกันเป็นหุ้นเดียวกันเป็นหุ้นของเครือวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม กู้เงินมาปันหุ้นให้กับสมาชิกจากไม่ได้จ่ายมา 2 ปีของจ่ายรวมกันเป็น ร้อยละ 10 ต่อหุ้นซึ่งก็ได้รับความเห็นชอบเป็นอย่างดี
1. การขอมติใช้พื้นที่จากโรงปุ๋ย วว. มาปรับปรุงทำเป็น โรงบรรจุภัณฑ์เพราะได้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้าในการแพ็ค 1 กก.0.5 กก.จำนวน 150 ตันที่ต้องการสถานที่ลงทุนน้อยได้ใช้ประโยชน์ในอนาคตเป็นสำนักงาน
  2. วางแผนงาน พิจารณาความไม่เหมาะสมถ้าโรงปุ๋ยอยู่ในบริเวณใกล้กับโรงสีข้าวเกินไปอาจตรวจรับรองไม่ผ่านเกษตรอินทรีย์ อนาคตถ้าต้องมีการตรวจรับรองGMPจะต้องย้ายให้มีระยะไกลพอสมควร จึงมีมติดำเนินการก่อสร้าง โรงผลิตปุ๋ยใหม่แทนหลังเดิมราคา 400,000 บาทพร้อมติดตั้งระบบไฟฟ้า
1. ปี2554-ปัจจุบัน การรื้อถอนโรงผลิตปุ๋ยเก่า การดำเนินการดำเนินจ้างเหมาช่างปรับปรุงเครื่องอัดเม็ดปุ๋ยชีวภาพใหม่เพื่อทำปุ๋ยชีวภาพให้สมาชิกได้ใช้ทันความต้องการในฤดูกาลผลิตนี้
2. สถานที่โรงปุ๋ยเก่าพิจารณาดำเนินการก่อสร้างเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน อบรมของเครือข่ายฯ

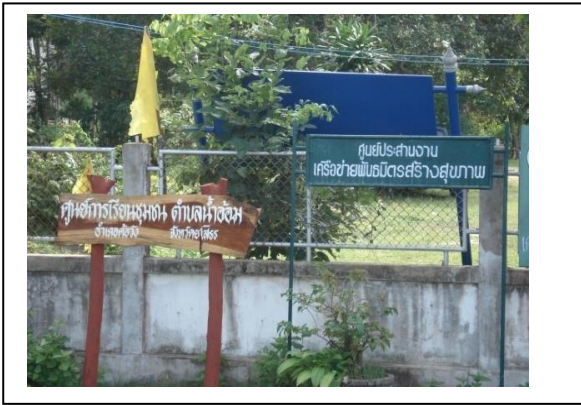
ภาคผนวก

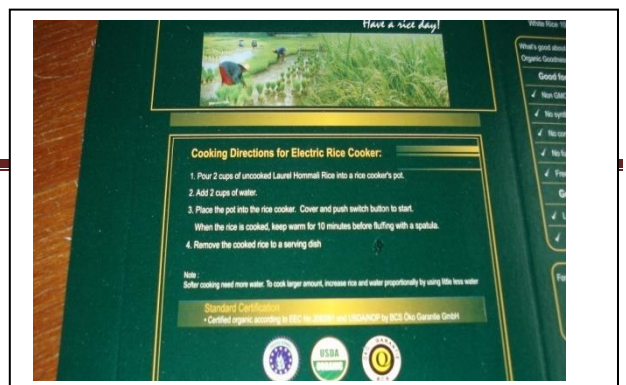
6

รูปเล่มแผนแม่บทชุมชนปี 2545

เครื่องอัดเม็ดปุ๋ยต้นแบบ

โรงผลิตปุ๋ยชีวภาพดีเด่น 3รางวัล กระทรวงเกษตร

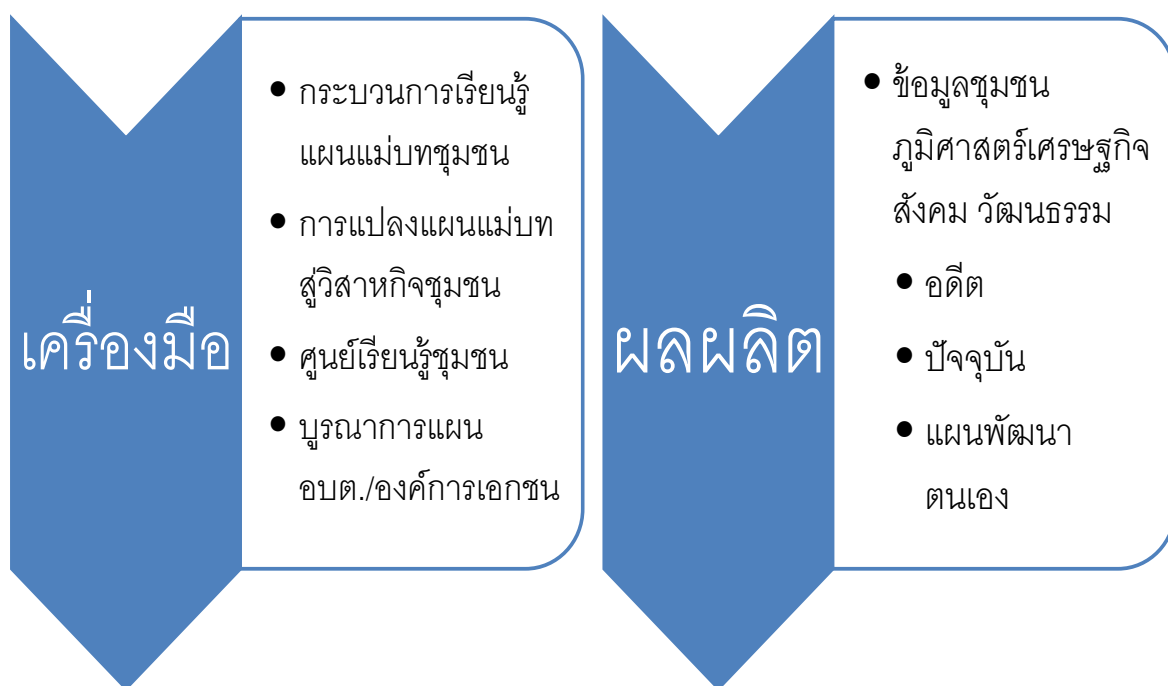
รองผู้อำนวยการเอ็นนู ซื่อสุวรรณ ชกส.สำนักงานใหญ่

รางวัลวิสาหกิจดีเด่นปี 2547

สิ่งที่มีผลกระทบการพัฒนาเครือข่าย

เอกสารอ้างอิง

คณะทำงานแผนแม่บทชุมชนตำบลน้ำอ้อม

แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองตำบลน้ำอ้อมปี 2545

เมนู 4 (ฉบับภาค 7), เครือข่ายภูมิปัญญาไท จังหวัดยโสธร

คณะทำงานแผนแม่บทชุมชนตำบลน้ำอ้อม

แผนงานวิสาหกิจชุมชนตำบลน้ำอ้อมปี 2546

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลน้ำอ้อม จังหวัดยโสธร,

กลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืนตำบลน้ำอ้อม

คณะทำงานสภาผู้นำตำบลน้ำอ้อม

แผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองตำบลน้ำอ้อม ปี 2549

โครงการการบริหารจัดการแบบบูรณาการเชิงพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลน้ำอ้อม จังหวัดยโสธร

สำนักงานเลขานุการกลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืนต.น้ำอ้อม

ประวัติความเป็นมาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืน

ต.น้ำอ้อม ปี 2551 ,ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลน้ำอ้อม